

KONSERVATUVAR ÖĞRENCİLERİNİN SOUNDPAINTING UYGULAMALARINA YÖNELİK ÖZ DEĞERLENDİRMELERİ

Sonat COŞKUNER¹

Öz

Soundpainting Walter Thompson tarafından 1970’li yıllarda, müzisyenler, dansçılar, aktörler ve görsel sanatçılar için yaratılmış evrensel eşzamanlı besteleme işaret dilidir. Dilin içerisinde bulunan 1500’den fazla hareket, Soundpainter adı verilen besteci/şef tarafından topluluğa işaret edilir ve gruptaki icracılar da bu hareketlere kendi disiplinleri ile cevap verirler. Daha çok performansa yönelik kullanılan bu dil, son yıllarda müzik eğitiminde de kullanılmaktadır. Yaratıcılığı geliştirdiği düşünülen Soundpainting dilinin öğrencilerin rastlamsal müzik dinleme, sahne fobisi, doğaçlama yapabilme, kendine güven duyma gibi performansa yönelik davranışlarına olumlu etkileri olduğu belirtilmektedir. Günümüzde eğitimin yapılandırıcı bir yaklaşım içerisinde olması, öğrencilerin yaparak, aktif olarak derse katılarak eğitimin içerisinde olmalarını gerektirmektedir. Soundpainting performansında bir öğrenci, hem icracı (yapan) hem de Soundpainter (yaptıran) olarak etkin bir şekilde derse katılabilir. Böylelikle kazandırılmak istenen davranışlar Soundpainting yolu ile kazandırılmış olacaktır. Yapılan bu çalışma konservatuvar öğrencilerinin Soundpainting eğitimine yönelik tutumlarını tespit etme amacı taşımaktadır. Bu amaç doğrultusunda Soundpainting eğitimine gönüllü olarak katılan öğrencilere öz değerlendirme formu hazırlanmış ve görüşleri alınmıştır. Öz değerlendirme sorularından elde edilen cevaplar değerlendirilerek yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, konservatuvar öğrencilerinin Soundpainting çalışmalarına katıldıktan sonra özgüven ve motivasyonlarında olumlu yönde değişimler olduğu, doğaçlama konusunda farkındalıklarının arttığı ve kısmen yapabildikleri, ancak yeteri kadar yaratıcı olamadıkları ve Soundpainting eğitimini diğer dersler ile ilişkilendirebildikleri sonuçları ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Soundpainting, Doğaçlama, Müzik eğitimi, Yaratıcılık, Öz değerlendirme

Conservatoire Students Self-Assessment on Soundpainting Practises

Abstract

Soundpainting is a composing sign language, which came out and is developed at the end of 70’s for musicians, dancers, actors and visual artists by Walter Thompson, an educator and composer from New York. At present, the Soundpainting language comprises more than 1500 gestures that are signed by the composer/director, known as the *Soundpainter*. Performers, who perform in Soundpainting group response with their disciplines according to Soundpainter’s signs. Soundpainting language, which is mostly used in performance, has been used in music education in recent years. It is stated that Soundpainting sign language, which is thought to develop creativity, have affect on students’ listening Aleatoric music, stage phobia, playing improvisation, self-confidence. Today, education is in a constructivist approach and it is required to be in training making students actively participating in the course. A student can participate in Soundpainting performance effectively both performer and Soundpainter. Thus, to gain the desired behaviour will be conferred with Soundpainting way. In this study it is intended to determine the attitudes of conservatory students towards the Soundpainting education. For this purpose Soundpainting self-evaluation form were prepared and taken

¹ Yrd. Doç. Dr. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB, Müzik Eğitimi ABD, Samsun
coskunersonat@gmail.com

opinions for students who voluntarily participated in the training. Answers that obtained from the self-evaluation questions were interpreted. At the end of the research it was emerged that Soundpainting training has positive effects on conservatory students' self-reliance and motivation. Although their awareness on improvising was increase, they also said that they could not be enough creative.

Key Words: Soundpainting, Improvisation, Music education, Creativity, Self-assessment

Giriş

Soundpainting eşzamanlı kompozisyon işaret dili 1970'li yıllarda bulunan ve son 10 yıldır Avrupa'da popüler olmaya başlayan, sahne sanatlarının yanı sıra eğitimde de kullanılmaya başlanan yeni bir dil, bir doğaçlama alanıdır. Türkiye'de ise Soundpainting, henüz hiç bilinmiyor diyebileceğimiz kadar azdır ve tanınmamaktadır. Soundpainting üzerine Türkiye'deki tek çalışma Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde yüksek lisans ve doktora dersi olarak araştırmacı tarafından verilmektedir.

Soundpainting'in bu kadar yeni bir çalışma olması, kendisinin anlatılma güçlüğünü de beraberinde getirmektedir. Türkiye'deki müzik eğitimi sistemi öğrencinin yaratıcılığını ortaya çıkarmaktan uzak bir yapıdadır. Orff yaklaşımı gibi yaratıcılığı ortaya çıkaran ve geliştiren müzik eğitimi yaklaşımları, yeni yeni tanınmakta ve sisteme girmektedir. Dolayısıyla tamamen doğaçlamaya dayalı olan Soundpainting, öğrencilerden verilen işaretlere göre cevap vermelerini ve doğaçlama yapmalarını gerektirmektedir. Daha önce karşılaşılmamış olan bu çalışmanın yapılması için önce Soundpainting'in ne olduğu, nerede ve nasıl kullanıldığının yanı sıra insanların doğaçlama yapmaları için motive edilmeleri gerekmektedir. Aksi takdirde öğrenciler doğaçlama yapamadıklarını, akıllarına bir şeyin gelmeyeceğini söylemektedirler.

Bu durumda Soundpainting ile ilk defa tanışan ve Soundpainting yapan öğrencilerin bu konu ile ilgili fikirleri ve değerlendirmeleri oldukça önem taşımaktadır. Onların Soundpainting ile ilgili ilk düşünceleri, verecekleri dönütler, bu çalışmanın geleceği ve eğitimde nasıl kullanılacağına dair bundan sonra yapılacak çalışmalara ışık tutacaktır.

Konunun daha iyi anlaşılması için, bazı konuları biraz daha açıklamakta yarar vardır.

Soundpainting

“Soundpainting, sahne sanatları ve görsel sanatlar için evrensel eş zamanlı kompozisyon işaret dilidir. Soundpainting New York'lu besteci Walter Thompson tarafından yapılandırılmış doğaçlama ortamında çalışan müzisyenler, dansçılar, aktörler, şairler ve görsel sanatçılar için yaratılmıştır. Günümüzde Soundpainting dili istenilen hareketin yönünü gösteren 1500'den fazla işareti içermektedir. Thompson'a göre Soundpainting bir işaret

dilidir. Siz topluluğa işaret edersiniz ve onlar sesle yanıt verirler. Cevaba göre bir sonraki talimatı belirlersiniz. Soundpainting siz ve topluluk arasında bir diyalogdur” (Thompson, 2006: 2).

Soundpainting, müzisyenler, dansçılar, aktörler ve görsel sanatçılar için yaratılmıştır. Soundpainting topluluğunun karşısına geçerek işaretler veren, böylece eşzamanlı kompozisyonunu gerçekleştiren kişiye Soundpainter adı verilir. Soundpainter performanstan önce Soundpainting yapmak isteyen kişilere işaretlerin ne anlama geldiğini anlatır. Böylelikle icracılar hangi işarete ne cevap vereceklerini anlamış olurlar.

Genellikle grubun önünde duran Soundpainter (besteci- şef), el ve vücut hareketlerini kullanarak, grup tarafından icra edilmek üzere belirli ve/ veya Rastlamsal materyalleri işaret eder. Soundpainter icracıların cevaplarını geliştirir, onları bestenin içerisine göre biçimlendirir ve şekillendirir ve daha sonra, bir başka seri işaret ve cümle belirler ve parça besteleme sürecine devam eder.

“Soundpainter’ ın hareketleri yaratı için bir katalizör görevi görür, bu süreç sunumu ile sınırlı değildir, öncelikli olan yapısal modeller ve biçimsel gerekliliklerdir. Soundpainting’ de müzisyenler ve dansçılar çeşitli hareketler aracılığı ile etkileşimli ve işbirlikçi bir duruma yönlendirilirler; bazı performanslarda seyirciler performansın bir parçasıdır. Farklı medyaların aktif bileşenleri bu sürecin başındadır. Soundpainting’ in merkezinde farklı disiplinlerdeki icracıların bir diyalog kurabileceği, kurması gerektiği ve yatmaktadır” (Minors, 2012: 87).

Soundpainting dili, Soundpainting yapmak isteyen icracılar için alanlarında özgür olabilecekleri ve doğaçlama yapabilecekleri, nadir çalışma alanlarından ve eğitimlerden birisidir. İcracının düzeyi ne olursa olsun bilgi ve becerisi kadar doğaçlama yapar ve bu dil sayesinde doğaçlama yeteneğini geliştirme fırsatı bulur.

Günümüzde Soundpainting ile ilgili çalışmalar, Avrupa’da özellikle Fransa, İsveç, Finlandiya, Norveç ve Almanya ile Amerika’da, New York’ta ağırlık kazanmıştır. New York’ta ABD hükümeti tarafından desteklenen Soundpainting festivali yapılmakta, Avrupa’da ise “Think Tank” adı altında çalıştay ve atölye çalışmaları düzenlenmektedir. Ülkemizde Soundpainting ile ilgili çalışmalar ise yok denecek kadar azdır. Bu ders resmî olarak araştırmacı tarafından, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bilim Dalı’nda yüksek lisans ve doktora programlarında 2013 yılından bu yana verilmektedir. Ayrıca Samsun’da, yine araştırmacının kurup çalıştırdığı Soundpainting topluluğu bulunmaktadır. Bu topluluk yıl içerisinde konserler vermektedir.

Soundpainting ve Müzik Eğitimi

Soundpainting bir işaret dilidir ve bu dil içerisindeki jest ve hareketleri öğrenen herkes Soundpainting yapabilir. Soundpainting dili en basit bir ses üretiminden, çok karışık yapılara kadar uzanan işaret yelpazesine sahiptir. Dili öğrenmeye henüz başlamış olanlar da bu en basit hareketler ile basit kompozisyonlar kurabilir ve kendi bestelerini yapabilirler. Soundpainting kompozisyonunun gelişkinliği ve yüksek icra kalitesi, Soundpainter'ın dile olan hakimiyetine ve icracıların çalgılarındaki yeterliliklerine göre farklılık gösterir.

Öğrenciler için Soundpainting yapmak, onların özgürce çalgılarıyla iletişim kurmaları anlamına gelmektedir. Genellikle bir çalgı eğitiminde ilk zamanlarından başlayarak öğrencinin kendini ifade edebileceği bir seviyeye gelene kadar fazlasıyla uyulması gereken kurallar vardır ve bu kurallar öğrenciyi teknik anlamda geliştirmekle birlikte sınırlamakta, karşısında nota olmadığında bir şey yapamaz halde bırakmaktadır. Bu noktada Soundpainting esnasında öğrenciler çalgılarını tanıma, korkularını yenme ve müzikal fikirlerini geliştirme konusunda özgürce hareket etme fırsatı bulurlar (Coşkuner, 2013: 573).

Aslan (2001) yaratıcılığı şu şekilde tanımlamaktadır: “Günümüzde yaratıcılık kavramı, yaratıcı süreç, ortaya çıkan yaratıcı ürün, yaratıcı kişilik ve yaratıcılığı geliştirecek ortam olmak üzere dört boyutta ele alınmaktadır. Buna göre yaratıcılık, yeni, özgün ve beceriye dayalı bir ürün olarak ortaya çıkmış veya henüz ürüne dönüşmemiş, kendine özgü bir problem çözme sürecini içeren, kişinin zeka unsurlarını da özgün ve üretime dönük kullandığı bir bilişsel yetenektir” (Küpana, 2013: 26).

Son yıllarda müzik eğitiminde yeni yaklaşımlar kullanılmakta ve bu yaklaşımlar ile öğrencilerin yaratıcılıklarının ortaya çıkartılması ve var olan becerilerin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Çağdaş müzik eğitimi içerisinde kullanılan yaygın müzik öğretim yaklaşımlarından kısaca bahsetmek gerekirse, bunları aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz:

Orff- Schulewerk Yöntemi

“Orff- Schulewerk, çocuğun doğasında olan, yapmaktan keyif aldığı birçok oyun ve etkinliği bir arada içeren ve bu etkinlikler yolu ile müziğin elemanlarını çocuğa keşfederek öğreten bir müzik eğitim yaklaşımıdır” (Sökezoğlu, 2010: 166). Adını Alman besteci Carl Orff (1895-1982)' tan alan bu yöntem, çocukta ritim duygusu ve yaratıcılık gelişimini amaçlar.

Jungmair'e göre dünyanın birçok yerinde kabul gören Orff öğretisi, yaratıcı insanı, bütün sanatsal ve pedagojik uğraşların odak noktasında bulundurmaktadır. Orff'un elementer müzik ve hareket eğitimi, insanın bütün duyu ve algılama organlarını kapsar ve bunları çalıştırır (Jungmair, 2002: 4-5).

Zoltan Kodaly Yöntemi

Yönteme adını veren Macar besteci Zoltan Kodaly (1882- 1967)' dir. Bu yöntem müzik ile dansı birleştirir ve öğrencinin derse katılımının aktif olarak gerçekleşmesini sağlar. Çevik'e göre çocuklar oyun oynamayı severler ve dans da çocuk için bir oyundur. Çoğunlukla şarkılar oyunlaştırılır. Bu yöntemde repertuar geleneksel halk şarkılarından seçilir ve öğretim sırasına dikkatle uyulur. Çocuklar şarkı söyleyerek müzik ve el çırparak müzik kavramını öğrenirler. Bu yöntem daha çok 2-3 yaş grubu çocuklara uygulanır. İnsan sesi önemli bir çalgıdır (Çevik, 2007: 96).

Emile Jaques Dalcroze Yöntemi

Dalcroze yöntemi, adını İsveçli besteci ve armoni öğretmeni Emile Jaques Dalcroze (1865-1950)' dan almıştır. Bu eğitimin amacı çocuğun müziksel işitme yeteneğini, ritim duygusunu ve yaratıcılığını oyunlar ve ritmik jimnastikle geliştirmektir. Çevik'e göre bu yöntemde temel olan harekettir ve yöntemin en önemli amacı çocukların hareket edebilme özelliğini kendi kendilerine ortaya çıkarabilmelerine olanak tanımadır. Zihin ve beden arasındaki uyum doğaçlama ve beden hareketleri ile gösterilir. Çocuğun müziksel yaratıcılığı ve ritim duygusu, ritmik jimnastik ile geliştirilir (Çevik, 2007: 96).

Tufan, Dalcroze yöntemi ile verilen eğitimin, çocuğun güven duygusunu güçlendirdiğini ve bu eğitimin her yaştaki çocuğa uygun olduğunu belirtmiştir (Tufan, 1997: 36).

Soundpainting eğitimi de tıpkı diğer müzik öğretimi yaklaşımları gibi bireyde var olan yaratıcılığı ortaya çıkaran ve bunu geliştiren bir dil ve yaklaşımdır.

Müzik Eğitiminde Doğaçlama

Son zamanlarda müzikte etnisiteye dönüş ve eskiye olan özlem dikkatlerden kaçmamaktadır. Müzisyenlerin ve müzik topluluklarının bilinenden müziklerden ziyade eski ve ün yüzüne çıkmamış olan müzikler için projeler yapıyor olmaları ve yeni tını arayışları günümüz müziğinin gidişatında önemli bir kırılma noktasıdır. Etnik müziklerin daha çok doğaçlamaya dayalı müzikler olduğu bilinmektedir. İcrasında doğaçlamanın yeri çok önemlidir. Ancak günümüz müzik eğitiminde doğaçlamadan uzak, notaya bağlı ve ezberci bir yaklaşım uygulanmaktadır. Gelenen noktada müzik eğitiminde de doğaçlamaya yönelik eğitiminin ve derslerin gerekliliği apaçık görülmektedir.

Bu noktada doğaçlamanın müzik eğitiminde ne kadar önemli bir yere sahip olduğundan bahsetmek gerekir. Doğaçlama müzik için konuşacak olursak bir icracının nota dışında, icra ettiği müzik türüne teknik beceri ve müzikal birikimiyle kendisinden bir şeyler ekleyerek bir fikir yaratma sürecidir diyebiliriz. Coşkuner (2013)'e göre öğrenciler için Soundpainting yapmak, onların özgürce çalgılarıyla iletişim kurmaları anlamına gelmektedir. Genellikle bir çalgı eğitiminde ilk zamanlarından başlayarak öğrencinin kendini ifade edebileceği bir seviyeye gelene kadar fazlasıyla uyulması gereken kurallar vardır ve bu kurallar öğrenciyi teknik anlamda geliştirmekle birlikte sınırlamakta, karşısında nota olmadığında bir şey yapamaz halde bırakmaktadır. Bu noktada Soundpainting esnasında öğrenciler çalgılarını tanıma, korkularını yenme ve müzikal fikirlerini geliştirme konusunda özgürce hareket etme fırsatı bulurlar (Coşkuner, 2013: 573).

“Bir çalgı ile teknik beceri ve ustalık göstergelerinden birisi doğaçlama kabiliyetidir. İlk denetlenen müzikal fikirleri gerçekleştirmek ve bir çalgı ile ifade etmek yüksek mertebeli bir süreçtir ve bilgi ve becerinin karışımını gerektirir. Birçok kültürde, ilk müzik yapma aktivitesi ritimler ve melodilerle doğaçlama yapmaktır. Batı Avrupa müzik geleneğinde, barok dönemde çoğu çalgıcı için doğaçlama oldukça değerli bir beceri olarak görülüyordu (1600-1750). Ancak, o günden bu yana, sanat müziği doğaçlama becerisine göre tekrar değer kazandı, Mozart ve Beethoven gibi birçok meşhur müzisyen, yüksek doğaçlamacılar olarak görüldüler. Günümüzde bu ülkelerde, doğaçlama becerileri çalgıcılardan folk, country, rock ve jazz müziklerinde bir üslup olarak beklenmektedir” (Schleuter, :1997: 135).

Belirtildiği gibi müzik eğitiminde doğaçlama hem öğrencinin icra becerisinin gelişmesi hem de ifade zenginliği, yaratıcılığı için oldukça önemlidir.

Öz Değerlendirme

Bir bireyin kendini ve çevresini iyi tanıması hem çevresi ile iyi bir iletişim içinde olması için hem de yaşadığı olayları daha iyi değerlendirebilmesi için çok önemlidir. Kutlu v.d. (2009), duruma şu şekilde açıklık getirmektedirler; “bireylerin kendilerine, başkalarına, olgu ve olaylara nesnel bir gözle bakamamaları pek çok sorunun temelini oluşturmaktadır. Kendini yeterince tanımayan bir birey hem kendisine hem başkasına zarar verebilir. Bireylerin kendilerine, çevrelerine nesnel bir gözle bakabilmeleri, eğitim sürecinde yapılacak uygulamalarla son derece ilişkilidir. Son yıllarda öğretim ve değerlendirme yöntemlerinde, öğrencinin kendisini tanıyarak geliştirmesini sağlayacak değişiklikler olmuştur. Öğrencilerin, öz değerlendirme, akran değerlendirme ve grup değerlendirme uygulamaları yaparak öğretim sürecine aktif olarak katılması sağlanmıştır. Böylece öğrencilerin etkili iletişim kurma,

olaylara eleştirel gözle bakma, karşılaştıkları sorunları çözme ve karar verme gibi üst düzey zihinsel özelliklere sahip olmaları kolaylaşmıştır” (Akt. Öztürk: 2014: 11).

“Öz değerlendirme, öğrencinin neyi, nasıl ve ne kadar öğrendiğini, kendisinin veya öğretmenin belirlediği ölçütlerle belirlenmesidir. Bu yolla öğrenci kendini daha iyi tanır, güçlü ve zayıf yönlerini fark edip kendini geliştirir” (Uysal, 2008: 25).

Öz değerlendirme yolu ile öğrencinin, kendisini ve çevresini daha iyi değerlendirmesi, eksiklerini ve güçlü yönlerini fark edip kendi eğitimi ve yaşantısında olumlu değişiklikler göstermesi beklenir.

Bu çalışmada ise Soundpainting çalışmalarına katılan öğrencilerin Soundpainting ile ilk tanışmaları ve bu çalışmayı yaptıktan sonra kendilerini değerlendirmeleri, değerlendirme sonunda ise kendi eğitim süreçlerine Soundpainting yolu ile kazandıkları farkındalıkları yansıtılmaları beklenmektedir.

Problem Cümlesi

Bu çerçevede araştırmanın problem durumu “konservatuvar öğrencilerinin Soundpainting uygulamalarına yönelik öz değerlendirmeleri nasıldır?” olarak belirlenmiştir.

Alt Problemler

- 1- Konservatuvar öğrencileri Soundpainting uygulamalarında neler öğrendiklerini düşünmektedirler?
- 2- Konservatuvar öğrencilerin Soundpainting çalışmalarında kendilerini başarılı buldukları yönler nelerdir?
- 3- Konservatuvar öğrencilerin Soundpainting çalışmalarında zorlandıkları ve yardıma ihtiyaç duydukları durumlar nelerdir?
- 4- Konservatuvar öğrencileri Soundpainting uygulamalarını, almış oldukları bireysel çalgı/ses eğitimleri ve diğer dersleri ile nasıl ilişkilendirmektedirler?

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırma, Soundpainting işaret dilini ilk defa öğrenen konservatuvar öğrencilerinin, bu dile karşı olan tutumlarının belirlenmesi amacını taşımaktadır. Eğitimde

yeni yeni kullanılmaya başlayan Soundpainting dilinin öğrenciler üzerinde yarattığı etki ve öğrencilerin bu dile karşı olan tutumları, Soundpainting dilinin müzik eğitiminde kullanılabilmesi için yapacağı katkı bakımından önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma konservatuvar öğrencilerin Soundpainting çalışmaları üzerine öz değerlendirmelerinin yapıldığı ve nitel tekniklerin uygulandığı betimsel bir çalışmadır.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 2015-2016 eğitim- öğretim yılı içerisinde eğitim alan, Soundpainting atölye çalışması gönüllü olarak katılan 23 müzik bölümü öğrencisi oluşturmaktadır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Eğitim Aldıkları Branşlara İlişkin Dağılım

Anasanat Dalı	f	%
Yaylı çalgılar	8	34,7
Piyano	6	26,0
Üfleme çalgılar	1	4,3
Opera-şan	4	17,3
Türk Sanat Müziği temel bilimler	1	4,3
Diğer	3	13,0
Toplam	23	100

Verilerin Toplanması

Araştırmaya katılan öğrencilerle 1. gün 3 4 saat, 2. gün 4 saat ve yarım saatlik bir de konser olmak üzere toplam 8,5 saat Soundpainting çalışması yapılmıştır. Araştırma sonunda var olan durumu saptamak amacı ile Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı müzik bölümü öğrencilerine öz değerlendirme formu hazırlanarak uygulanmıştır. Sorular araştırmacı tarafından hazırlanmış ve uygulanmıştır. Soruların hazırlanmasında uzman görüşünden yararlanılmıştır.

Verilerin Çözümlemesi

Elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve frekans ve yüzde analizi yapılarak çözümlenmiştir.

BULGULAR VE YORUM

Birinci alt problemine ilişkin bulgular ve yorum:

Araştırmaya katılan 23 öğrencinin 8'i Soundpainting dilinde hata kavramının olmayışının getirdiği rahatlık ve özgüven ile kendilerini daha rahat hissettiklerini, 8'i doğaçlama ile ilgili farkındalık yaşadıklarını ve nota olmadan da müzik yapabildiklerini, 1'i koordinasyona yönelik çalışmalar sayesinde dikkat toplama becerisini geliştirdiğini, 3'ü uyumsuz seslerin de bir uyum içerisinde olduğunu ve bundan rahatsızlık duymadığını, 3'ü ise Soundpainting dili içerisinde bedeni kullanarak kendisi daha özgür hissettiklerini belirtmişlerdir. Soundpainting işaret dilinin felsefelerinden birisi hata kavramına yer vermeyişidir. Sunduğu bu farklılık icracıların daha rahat olmalarını sağlamakta ve kendilerine olan özgüvenlerinin artmasına yol açtığını düşünebiliriz. Soundpainting performansı sırasında icracılar, Soundpainter'ın işaretlerine göre cevap verirler. Bu çok hızlı veya zaman içerisinde olabilir. Bu durumun icracıların dikkatlerini üst seviyede tutarak bu davranışlarını geliştirdiklerini söyleyebiliriz. Soundpainting icracında çıkan her türlü ses müziğe dahildir, müziktir. Soundpainting yaparak icracıların rastlamsal müziği dinlemeye biraz daha yakın olabildiklerini düşünebiliriz.

İkinci alt problemine ilişkin bulgular ve yorum:

Araştırmaya katılan 23 öğrencilerden 2'si grupta birlikte uyum içerisinde müzik yapabildiğini, 5'i, günlük hayatta çıkarmakta zorlandığı sesleri Soundpainting ile yapabildiğini, 7'si Soundpainting yapabildiğini, 7'si doğaçlama yapabildiğini, 2'si ise gösterilen işaretlere cevap verebildiği için kendine olan özgüveninin arttığını ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgulara baktığımızda, öğrencilerin Soundpainting yaparak doğaçlama yapabildiklerini, bu dili rahatça gerçekleştirebildiklerini ve Soundpainting yaparak özgüvenlerinin arttığını söylemek mümkündür.

Üçüncü alt problemine ilişkin bulgular ve yorum:

Araştırmaya katılan 23 öğrencilerden 1'i daha önce kullanmadığı sesleri çıkartırken, 4'ü konuşarak doğaçlama yaparken, 1'i sesini kullanırken, 2'si dans ederken, 1'i kahkaha atarken, 1'i daha önce hep nota ile müzik yaptığı için, notasız bir müzik yaparken, 3'ü ise Soundpainting işaretlerini öğrenirken zorlandığını belirtmişlerdir. 10'u ise zorlanmadığını belirtmiştir. Ancak neredeyse tamamının da bahsettiği ve kendilerini yetersiz hissettikleri konu ise yeteri kadar yaratıcı fikirler üretememeleridir. Elde edilen bulgulardan Soundpainting dilini öğrenmenin oldukça kolay olduğunu söyleyebiliriz. Ancak Soundpainting işaretlerine doğaçlama cevap verecekleri zaman yaratıcı fikirler üretememektedirler. Bu verilerden almış oldukları eğitimin, gerek konservatuvar gerekse daha önce aldıkları eğitimlerin yaratıcılıklarının gelişimine katkıda bulunmadığını söylemek mümkündür.

Dördüncü alt problemine ilişkin bulgular ve yorum:

Araştırmaya katılan 23 öğrencilerden 7'si koro alanında kullanabileceğini, 2'si öğrencilerine öğretebileceklerini, 2'si bireysel ses eğitimi dersinde daha özgüvenli olabilmem için Soundpainting yapabileceklerini, 1'i hafızayı güçlendirmek için, 2'si dersleri sıkıcı olmaktan çıkarabileceği için, 1'i yaratıcı düşünme çalışmaları için, 1'i dikkat toplamada olumlu olacağından tüm dersleri ile, 1'i çalgı dersleri ile, 6 doğaçlama becerilerinin gelişimi ile ilişkilendirebileceklerini belirtmişlerdir. Bunun yanı sıra neredeyse tamamı, kazanmış oldukları özgüven ile sınavlarda daha rahat ve dolayısı ile daha başarıyla olacaklarını belirtmişlerdir. Soundpainting uygulamalarının kazandırmış olduğu dikkat toplama, özgüven ve hafızanın daha güçlü olması gibi edinimlerin tüm dersler ile yakından ilişkili olabileceğini ve uygulanabileceğini söylemek mümkündür.

SONUÇLAR

Birinci alt probleme ilişkin bulgulardan elde edilen sonuçlara göre konservatuvar müzik bölümü öğrencileri, Soundpainting çalışmalarından sonra özgüven ve dikkat konularında olumlu değişiklikler yaşamışlardır. Günümüz müzik eğitiminin belli sınırlar dâhilinde ve notaya bağlı bir eğitim anlayışı içerisinde olduğunu düşünürsek, doğaçlama temelli Soundpainting çalışmalarının öğrencilerin özgüvenlerine olumlu etkide bulunabileceğini söyleyebiliriz. Modern müziğe yabancılaşan öğrenciler, Soundpainting ile uyumsuz seslere karşı olan farkındalıklarının arttığını belirtmişlerdir. Soundpainting işaret dili aynı zamanda rastlamsal özellikler taşıyan bir dildir. Bu sebeple öğrencilerin günümüz müziklerine karşı olan yabancılaşmasını biraz olsun yumuşatabileceğini söyleyebiliriz. Coşkuner *“Rastlamsal Müziği Dinlemeye Yönelik Motivasyon Artmasında Soundpainting Dersinin*

Etkisi” adlı çalışmasında Soundpainting dersi alan öğrencilerin dersi aldıktan sonra rastlamsal müziği biraz daha rahat dinleyebildikleri ve kendi yaptıkları çalışmalarla ortak noktalar yakalayabildikleri belirtilmiştir (Coşkuner, 2016: 13). Soundpainting performansı sırasında Soundpainter gruba sık sık yeni jestler işaret etmekte ve icracılardan bu jestleri cevaplamasını beklemektedir. Bu durum icracıların Soundpainter’a karşı daha dikkatli ve yoğunlaşmış olmaları gerektirmektedir. İcracıların, yani öğrencilerin çalışmalar ile birlikte dikkat toplamada önemli bir farkındalık kazandığı söylenebilir.

İkinci alt probleme ilişkin bulgulardan elde edilen sonuçlara göre konservatuvar müzik bölümü öğrencileri, doğaçlama yapabilme konusunda başarılı oldukları belirtmişlerdir. Öğrencilerin eğitim programların doğaçlamaya yönelik bir derslerinin bulunmadığı ve gerek çalgı, gerekse diğer müzik derslerinde yeteri kadar doğaçlama yapmadıklarını düşünürsek, ilk defa doğaçlama yapan öğrencilerin kısa zaman içerisinde biraz olsun doğaçlama yapabildiklerini ve bundan keyif aldıklarını söyleyebiliriz. Ayrıca Soundpainting ile rastlamsal müzik yapan öğrenciler, bu müziğin icrasında kendilerini başarılı bulmuşlardır. Buradan, aslında rastlamsal müziğin doğru başlangıç ile daha rahat dinlenilebileceğini söyleyebiliriz.

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgulardan elde edilen sonuçlara göre konservatuvar müzik bölümü öğrencileri, yaratıcı fikirler ortaya çıkarma konusunda yetersiz kaldıklarını ve eksiklerinin bulunduğunu belirtmişlerdir. Notaya bağlı ve doğaçlama imkânı verilmeden gerçekleşen bir eğitimin öğrencilerin yaratıcılık gelişimine olumsuz etkileri olduğu söylenebilir. Gerek çalgı derslerinde gerekse yaratıcı düşünerek sonuca gidilebilecek diğer müzik derslerinde, öğrencilerin kendi yaratıcılıklarını kullanmadan, öğretilen kalıplar içerisinde hareket ettikleri ve bağımlı fikirler ve düşüncelere sahip oldukları görülmektedir. Öğrencilere müzik derslerinde kendilerini özgürce ifade edebilecekleri ve yaratıcı fikirlerini kullanabilecekleri imkânların yeterince verilmediği söylenebilir.

Dördüncü alt probleme ilişkin bulgulardan elde edilen sonuçlara göre konservatuvar müzik bölümü öğrencileri, almış oldukları Soundpainting eğitimini kendi bireysel çalgı ve özellikle koro eğitiminde kullanabileceklerini belirtmişlerdir. Özellikle koro eğitiminde ses bütünlüğü, ses rengi, birliktelik, anlaşılabilirlik ve homojenlik gibi müzikal ölçütler vardır. Soundpainting işaret dili içerisindeki jestlerin bu ölçütlerin oluşmasında etkin bir rolü olabileceği düşünülebilir. Araştırmaya katılan öğrenciler Soundpainting eğitiminde kazanmış oldukları rahatlık ve özgüven gibi kişiliklerini ve yaşantılarını olumlu yönde etkileyecek olan unsurların sınavlarında kendilerini daha başarılı yapacağını düşünmektedirler. Soundpainting eğitimi ile birlikte kazanılan özgüven duygusunun bireyin hem akademik hem de sosyal yaşantısına olumlu katkılar sağlayacağını söyleyebiliriz.

ÖNERİLER

- 1- İkinci alt probleme yönelik elde edilen sonuçlardan konservatuvar öğrencilerinin doğaçlama yapmaktan keyif aldıklarını ve kısa süre içerisinde yaptıkları doğaçlamada kendilerini başarılı bulduklarını ifade etmişlerdir. Onların doğaçlama yapabilme becerilerinin geliştirilmesi için, öğrencilerin doğaçlama yapabilecekleri derslere yer verilmelidir.
- 2- Üçüncü alt probleme yönelik elde edilen sonuçlarda öğrencilerin yaratıcı fikirler ortaya çıkarma konusunda yetersiz kaldıkları görülmektedir. Öğrencilerin notadan bağımsız bir şekilde kendi fikirleri ile müzik yapabilmeleri ve daha özgür düşünebilmeleri onların hem eğitim hem de mesleki yaşantılarında daha verimli ve başarılı olmalarını sağlayacaktır. Bu nedenle öğrencilerin yaratıcı fikirlerini ortaya çıkarabilecekleri ve onların kendilerini ifade edebilecekleri ortamlar yaratılmalıdır.
- 3- Yapılan bu çalışma sonucunda, iki günlük Soundpainting eğitiminin, öğrencilerin özgüven ve motivasyonları üzerinde olumlu etkileri olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra öğrencilerin daha özgür ve yaratıcı bireyler olabilmeleri açısından Soundpainting eğitiminin gelecekte önemli bir yaklaşım olarak kabul edileceği düşünülmektedir. Bu nedenle yaratıcılığı ortaya çıkartıp geliştiren diğer müzik eğitimi yaklaşımları gibi Soundpainting işaret dili de programlarda daha fazla yer almalıdır.

KAYNAKÇA

- Coşkuner, S. (2013). Soundpainting'in Müzik Eğitiminde Kullanılabilirliği. *4. Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu. Müzik Nereye Gidiyor? 6-8 Haziran 2013.*
- Coşkuner, S. (2016). Affect of Soundpainting Lesson In Increase The Motivation For Listening To Aleatoric Music. *Middle-East Scientific Research Cilt: 24, Sayı:1, 15-21*
- Çevik, D.B. (2007). Müzik Öğretim Yöntemlerinden Orff Müzik Öğretisine Genel Bir Bakış. *Balikesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi. Cilt: 9. Sayı: 1. 95-100.*
- Jungmair, U. E. (2002). Orff- Schulewerk Carl Orff Anlayışı Çerçevesinde Elementer Müzik ve Dans Pedagojisi. *Orff info, Sayı: 1, 4-7*
- Küpana , N. (2013). Müzikal Yaratıcılığı Geliştiren Yaklaşımlar. *Eğitim Ve Öğretim Araştırmaları Dergisi. Cilt:2 Sayı: 2*
- Minors, H.J. (2012). “Music And Movement In Dialogue: Exploring Gestures In Soundpainting”. *Les Cahiers de la Societe quebecoise de recherche en musique. 13 (1-2) pp. 87-96 ISSN: 1480-1132*

- Öztürk, D. (2014). *Viyolonsel Öğretiminde Öz Değerlendirme Uygulamalarının Performansa Ve Tutuma Etkisi*. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun.
- Schleuter, S. (1997). *A Sound Approach To Teaching Instrumentalists*. Schirmer Books. New York. Second edition.
- Sökezoğlu, D. (2010). Ritim, Hareket ve Şarkı Öğretimi Temelli Müzik Eğitiminin 7-11 Yaş Grubu Çocuk Yuvası Öğrencilerinin Sosyal Gelişimleri Üzerine Etkisi (Afyonkarahisar İli Örneği). *Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: XII, Sayı: 2, Aralık 2010
- Tompson, W. (2006). *Soundpainting Workbook I*.
- Tufan, S. (1997). 4-8 Yaş Grubu Öğrencilerin Müzik ve Piyano Eğitimi. *Mavi Nota Müzik ve Sanat Dergisi*. Sayı: 16. Selva Yayıncılık. Trabzon.
- Üysal, K. (2008). *Öğrencilerin Ölçme Değerlendirme Sürecine Katılması: Akran Değerlendirme Ve Öz Değerlendirme*. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi